

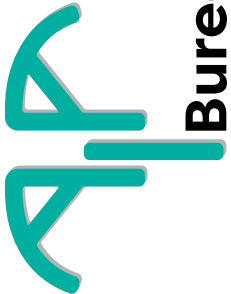
RƏQƏMSAL ÖDƏNİŞLƏRİN VƏ XARİCİ ÖDƏNİŞ SİSTEMLƏRİNİN TƏNZİMLƏNMƏSİ

Ödəniş Xidmətləri və Ödəniş Sistemləri haqqında Azərbaycan Respublikasının 14 iyul 2023-cü il tarixli, 987-VIQ nömrəli Qanunu 9 avqust 2023-cü il tarixində dərc edilmişdir. Qanun ödəniş sistemlərinin, ödəniş xidmətlərinin, ödəniş təşkilatlarının, elektron (rəqəmsal) pul təşkilatlarının, və ödəniş sistemlərinin operatorlarının tənzimlənməsi və nəzarəti prinsiplərini müəyyənləşdirir.

Qanun rəqəmsal pul və ödənişlərin tənzimlənməsini təqdim edir. E-pul təşkilatları bu Qanundan əvvəl yalnız [Cinayət Yolu ilə Əldə Edilmiş Əmlakın Legallaşdırılmasına və Terrorçuluğun Maliyyələşdirilməsinə Qarşı Mübarizə haqqında Qanunda](#) qısa təsvir edilmişdir. Bundan əlavə, Qanun xarici ödəniş təşkilatları, xarici e-pul təşkilatları, və xarici (ödəniş sistemləri) operatorların tənzimlənməsini təqdim edir.

Digərləri arasında aşağıdakı təriflər tətbiq olunur:

- ödəniş sistemi ödəniş əməliyyatlarının emalı, klirinqi və hesablaşmaların aparılması üzrə rəsmiləşdirilmiş və standartlaşdırılmış ümumi mexanizm və qaydalara malik, üç və daha artıq iştirakçının üzv olduğu pul vəsaitinin köçürülməsi sistemidir;
- operator ödəniş sisteminin fəaliyyətini təşkil, və həmin sistemin qaydalarını, müəyyən edir;
- ödəniş xidməti aşağıdakıların istənilən biridir:
 - ödəniş hesabı üzrə pul vəsaitinin nağd formada mədaxili və məxarici;
 - kredit köçürməsi, birbaşa debitleşmə, ödəniş kartı və ya digər oxşar ödəniş alətləri ilə ödəniş əməliyyatlarının icrası;
 - ödəniş alətlərinin emissiyası və ödəniş əməliyyatının ekvayrinqi;
 - pul köçürmələri;
 - e-pulun emissiyası və e-pul ilə ödəniş əməliyyatlarının icrası;
 - ödəniş əməliyyatlarının aparılması üçün vasitəçilik xidməti; və
 - hesab üzrə məlumat xidməti;
- ödəniş təşkilatı e-pulun emissiyası və e-pul ilə ödəniş əməliyyatlarının icrası istisna olmaqla, digər ödəniş xidmətlərini məcmu halda və ya ayrı-ayrılıqda göstərən hüquqi şəxsdir;
- e-pul qəbul edilən pul vəsaiti məbləğində ödəniş xidməti istifadəçisinin sərəncamına verilən, elektron formada saxlanılan, ödəniş əməliyyatlarının həyata keçirilməsinə imkan verən və e-pulun emitenti ilə yanaşı üçüncü şəxslər tərəfindən də ödəniş üçün qəbul edilən ödəniş alətidir;

Bureau 28a

- e-pulun emissiyası e-pulun emitenti tərəfindən e-pulun ödəniş xidməti istifadəçisinin sərəncamına verilməsidir;
- e-pul sahibi e-pula sərəncam vermək hüququ olan ödəniş xidməti istifadəçisidir;
- e-pul təşkilatı lisenziya əsasında e-pulu emissiya və e-pul ilə əlaqəli ödəniş əməliyyatlarını icra edən, eyni zamanda digər ödəniş xidmətlərini həyata keçirmək hüququ olan hüquqi şəxsdir;
- xarici ödəniş təşkilatı, xarici e-pul təşkilatı, və xarici operator lisenziyalasdırılan əməliyyatları həyata keçirmək üçün filial kimi dövlət qeydiyyatına alınır və Qanun əsasında lisenziya alır;
- ödəniş agentı bank, ödəniş təşkilatı və ya e-pul təşkilatına ödəniş xidmətlərini göstərən hüquqi şəxs və ya sahibkarlıq fəaliyyətini hüquqi şəxs yaratmadan həyata keçirən fiziki şəxs; və
- hesablaşma agentı ödəniş sistemində ödəniş sərəncamları üzrə hesablaşmaları iştirakçılara açdığı hesablar üzərindən həyata keçirən hüquqi şəxsdir.

Qanunda Mərkəzi Bank, banklar, bank olmayan kredit təşkilatları, poçt rabitəsinin milli operatoru, (digər) ödəniş təşkilatları, və e-pul təşkilatları daxil olmaqla ödəniş xidmətlərinin təchizatçıları sadalanır.

E-pullar: (i) yerli bank və filiallar vasitəsilə fəaliyyət göstərən xarici banklar, (ii) poçt rabitəsinin milli operatoru, və (iii) e-pul təşkilatları tərəfindən buraxılır; başqa sözlə, Azərbaycanda yalnız burada icazə verilmiş və buraxılmış e-pullar tanınacaq. Emissiya olunan e-pulun valyutası, maksimum məbləği və bir emitentin emissiya etdiyi e-pul üzrə öhdəliklərinin maksimum həcmi Mərkəzi Bank müəyyən edir. Emitent qəbul edilmiş pul vəsaiti məbləğində dərhal e-pulu emissiya edir və e-pulun sahibi tərəfindən istifadəsinə imkan yaradır.

Yerli hüquqi şəxs və fərdi sahibkarlar habelə Azərbaycanda filialları vasitəsilə fəaliyyət göstərən xarici hüquqi şəxslər tərəfindən e-pul və onun qalıq dəyəri yalnız onların ödəniş hesablarından/a köçürmə yolu ilə əldə edilir. E-pul təşkilatı tərəfindən açılan hər bir ödəniş hesabı haqqında məlumat Dövlət Vergi Xidmətinə ötürülməlidir. Hesablar yerli hüquqi şəxslərə, fərdi sahibkarlara və filiallar vasitəsilə fəaliyyət göstərən xarici hüquqi şəxslərə açıla bilər.

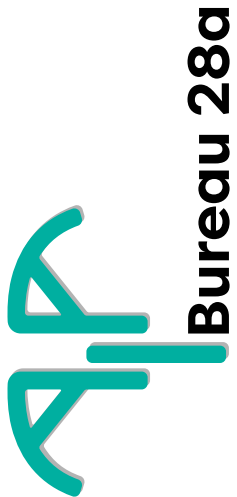
Qanunla ödəniş təşkilatı, e-pul təşkilatı və (ödəniş sistemləri) operatorlara tətbiq olunan tələblər eyni qaydada Azərbaycanda filiallar vasitəsilə fəaliyyət göstərən xarici ödəniş təşkilatı, e-pul təşkilatı, və operatorlara da şamil edilir. Başqa sözlə, Azərbaycanı öz fəaliyyət sahəsinə daxil etmək istəyən istənilən xarici ödəniş təşkilatı, e-pul təşkilatı, və ödəniş sistemi operatorları filiallar vasitəsilə fəaliyyət göstərməli və müvafiq lisenziyaya malik olmalıdırlar. Lisenziyanın alındığı zaman Mərkəzi Bank ərizəçi ilə əlaqədar müvafiq xarici yurisdiksiyanın tənzimləyicisinə müraciət edə bilər.

Azərbaycandakı ödəniş xidməti təchizatçıları xarici ödəniş xidməti təchizatçısı və operatorla onların qeydiyyatda olduğu ölkədə müvafiq lisenziyaya malik və fəaliyyəti üzərində, o cümlədən AML və CFT sahəsində, nəzarətin həyata keçirilməsi şərti ilə müqavilə bağlaya bilər. Bu cür müqavilələr

barəsində Mərkəzi Banka bildiriş göndərilməlidir. Beləliklə, xarici e-pul təşkilatlarının belə müqavilə əsasında Azərbaycanda fəaliyyət göstərməsinə imkan yaradılır.

Yekun müddəalarına əsasən, Qanun dərc edildiyi gündən üç ay sonra, yəni 9 noyabr 2023-cü il tarixində, qüvvəyə minəcəkdir. Mövcud ödəniş xidməti təchizatçıların lisenziyanı almaq, müvafiq reyestrə daxil olmaq, və Qanuna başqa şəkildə əməl edilməsini təmin etmək üçün 9 may 2024-cü il tarixinədək altı ay müddətində vaxtı var.

* * *

Avqust 2023 Qanunvericilik Yeniliyi*

*Məlumat hüquqi məsləhət təşkil etmir və bunun üçün nəzərdə tutulmur

Azərbaycan Respublikası

Ətraflı Məlumat üçün:

ContactUs@Bureau28a.com

Azərbaycan Respublikası

AZ1095, Bakı

Neftçilər Prospekti, Ev 67

www.bureau28a.com

©2023 “Bureau 28a” MMC